

DRONEfest

30-31/3/2017

ZAGREB

Plaza Event Centar

**NADZOR PLINOVODA
BESPILOTNOM LETJELICOM**

Antonije Bolanča, mag.ing. / HROTE d.o.o.

dr.sc. Darko Pavlović, dipl.ing. / PLINACRO d.o.o.

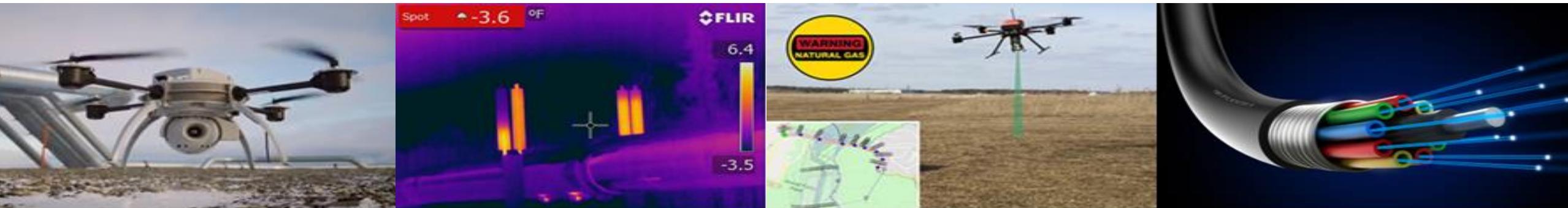

Sadržaj

- Nova tehnološka rješenja u kartiranju i nadzoru trase plinovoda
- Tehnološki, sigurnosni i regulatorni faktori
- Primjena letjelica za izradu nove generacije snimki i digitalnih prikaza trase plinovoda
- Primjena letjelica s ugrađenim senzorima za detekciju i snimanje izvan vidljivog spektra
- Analiza rizika i mogućih incidenata
- Optički kablovi za detekciju stanja, detekciju aktivnosti i promjena u okolišu
- Zaključak

Opisana tehnološka rješenja u kartiranju i nadzoru trase plinovoda

- Nove tehnologije snimanja iz zraka
- Snimanje izvan vidljivog spektra
- Primjena senzora na bespilotnim letjelicama
- Korištenje optičkih kablova za detekciju i nadzor
- Analiza rizika i mogućih incidenata

Tehnološki i sigurnosni faktori

- Procjena rizika
- Trasiranje plinovoda
- Nadzor trase i zaštitnog pojasa plinovoda
- Mjerna nesigurnost prilikom određivanja razreda plinovoda
- Prevencija ilegalnih aktivnosti unutar zaštitnog pojasa plinovoda
- Prikupljanje stvarnih podataka

Regulatorni okvir bespilotnih zrakoplova

- 1. Klasa 5: do 5 kilograma,
- 2. Klasa 25: od 5 kilograma do 25 kilograma,
- 3. Klasa 150: od 25 kilograma do i uključujući 150 kilograma.

.OPEN:

Low risk

Competent Authority notified by Member States; no-pre approval envisaged

Limitations (25 kg; Visual line of sight (VLOS), Maximum Altitude, no drone zones, limited drone zones)

Rules: no flight over crowds, pilot competence

**Use of technology: 4 Sub-categories
Addressed by prototype regulation**

.SPECIFIC

Increased risk
Approved by NAA possibly supported by accredited QE based on Specific Operation Risk assessment (SORA)

Standard scenarios-with possibly declaration
Approved operator with privileges
Addressed by prototype regulation

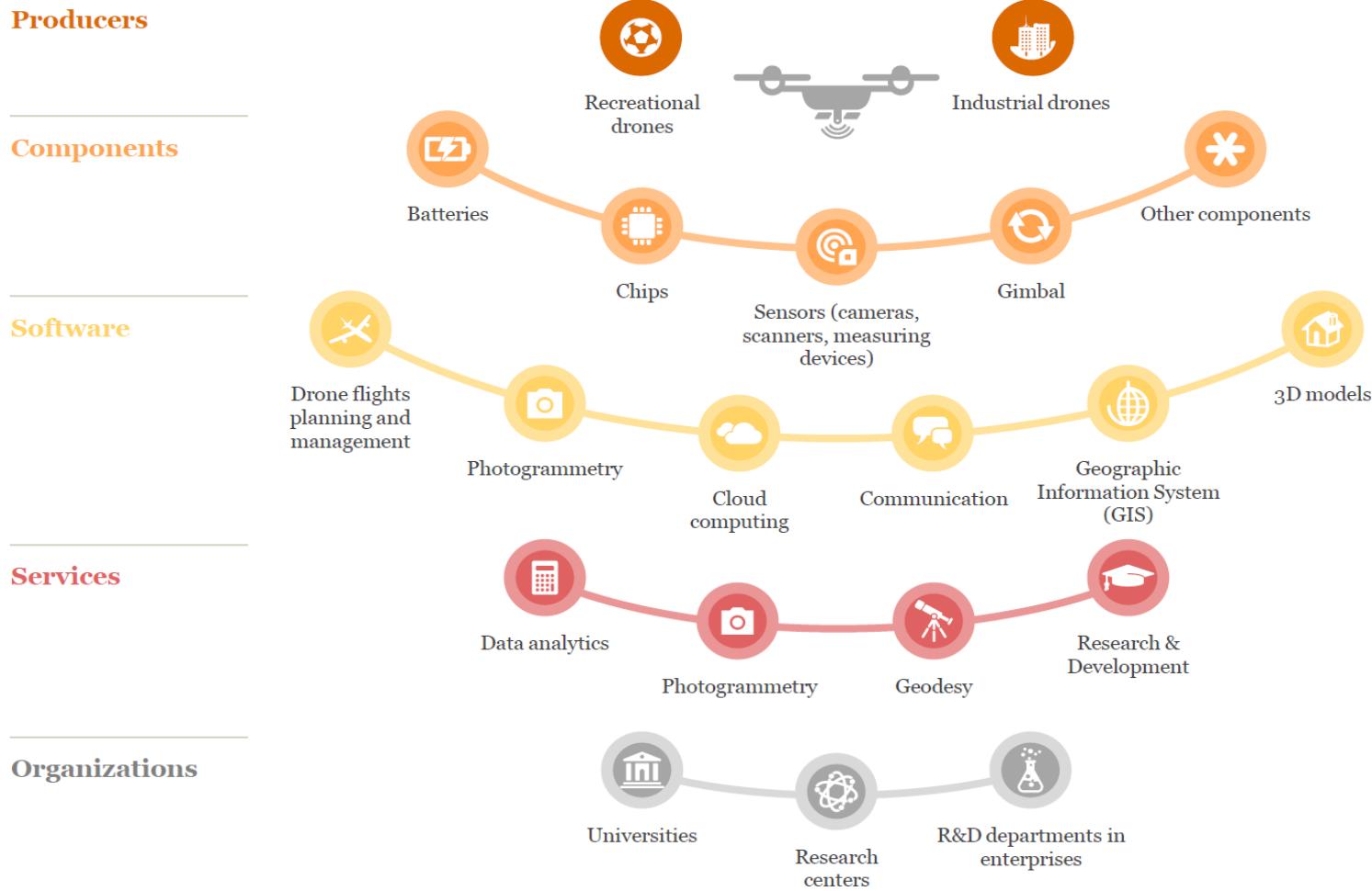
.CERTIFIED

Regulatory regime similar to manned aviation
Certified operations to be defined by implementing rules
Pending criteria definition, EASA accepts application in its present remit
Some systems (Datalink, Detect and Avoid, ...) may receive an independent approval
Not addressed by prototype regulation

DRONEfest

Povezani industrijski i uslužni sektori

Analiza visina leta bespilotnih letjelica

15 km

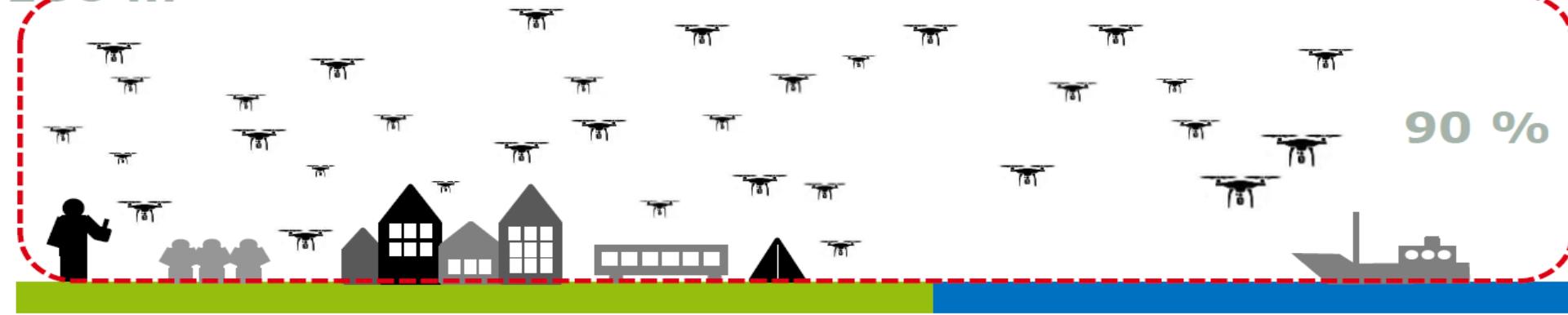
1 %

1500 m

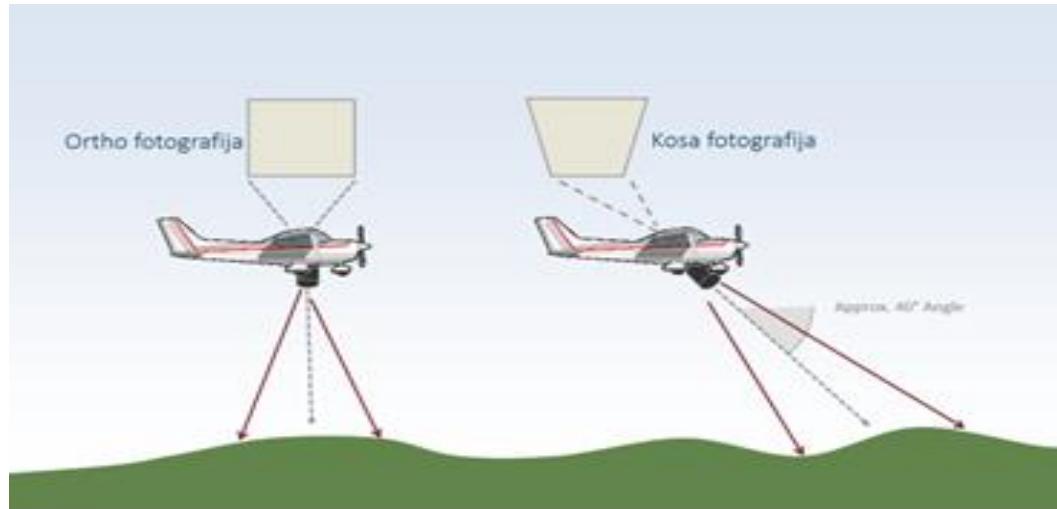
9 %

150 m

Fotografiranje i snimanje iz zraka

- Nakon klasične tehnologije vertikalnog fotografiranja, razvijena je nova tehnologija s višestrukim kosim snimkama istog područja iz različitog kuta.

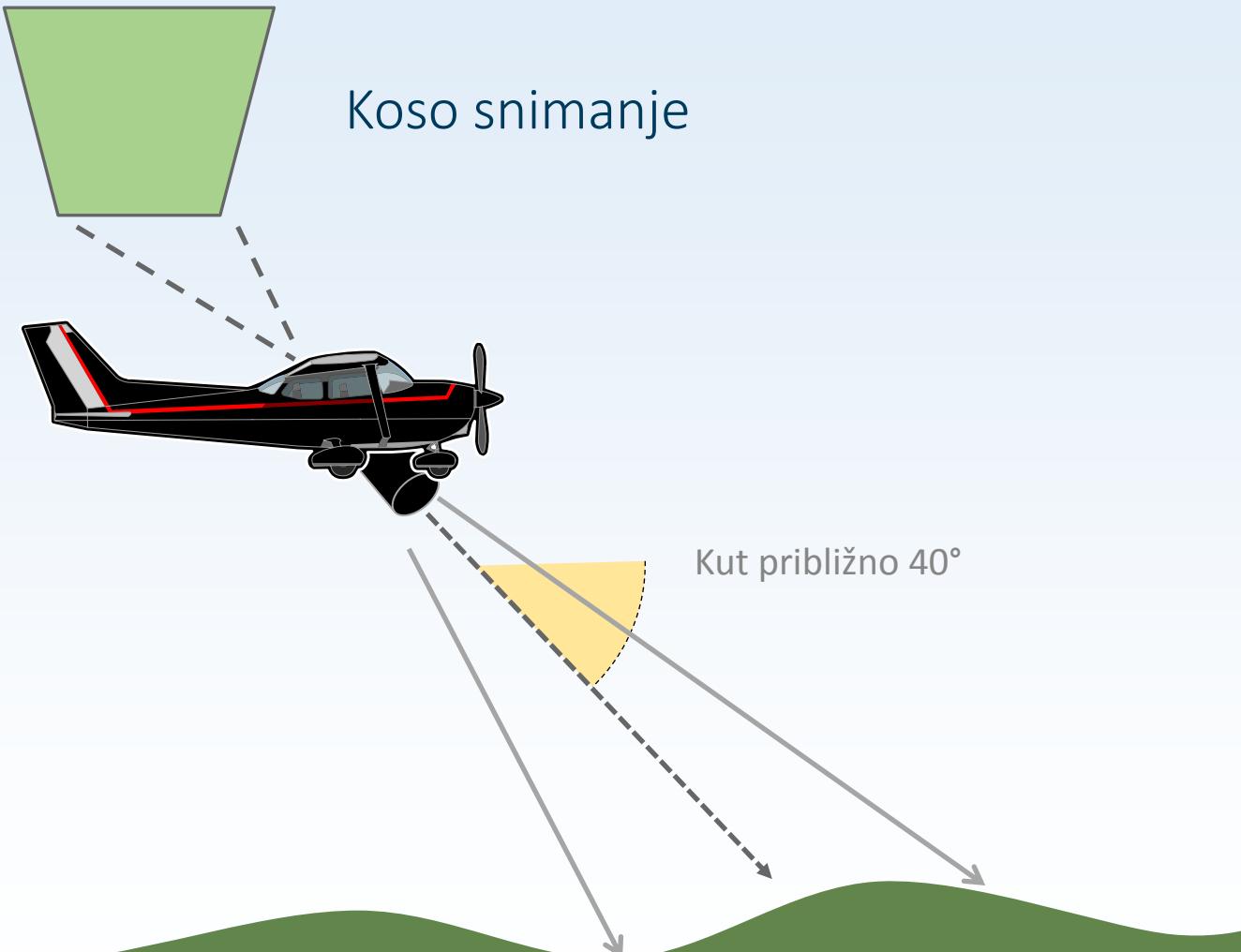

Ortho i koso snimanje

Ortho snimanje

Koso snimanje

Tlo

Koso snimanje

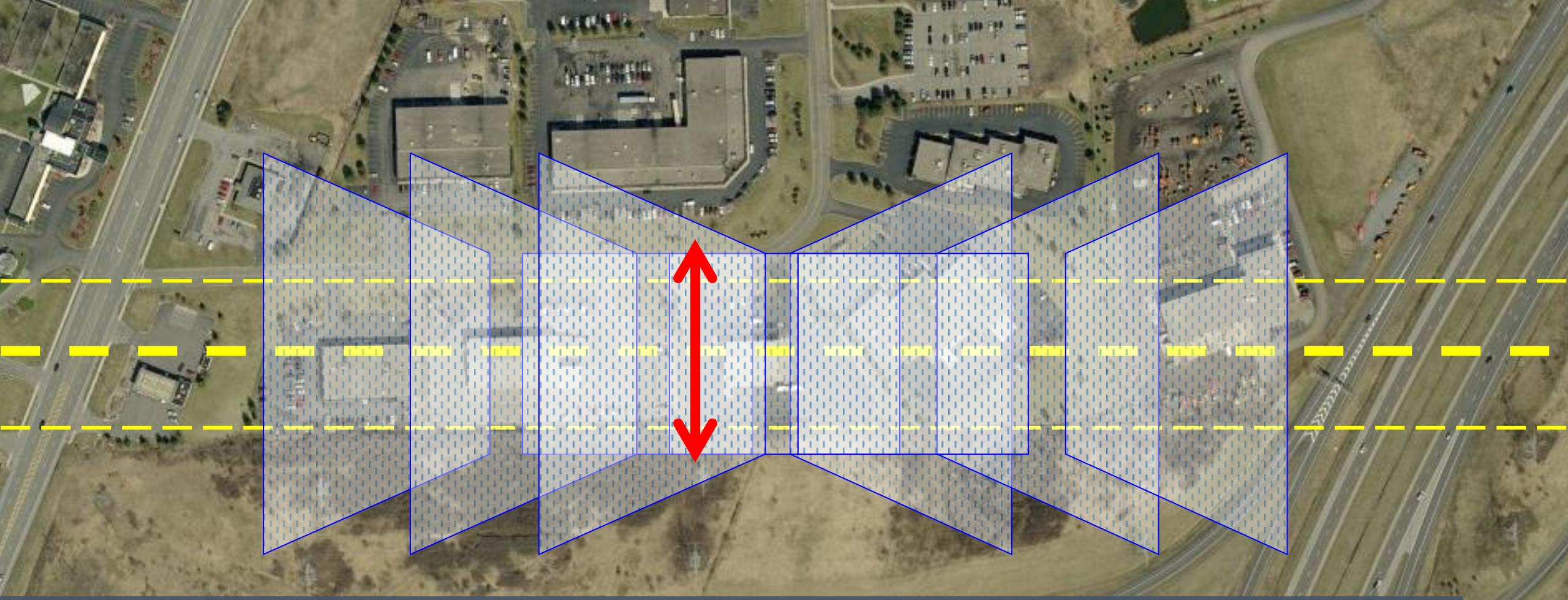
Kosa snimka predstavlja oblik snimke na kojoj je moguće direktno vršiti mjerena (bez potrebe za dodatnim podacima)

40°

Kut snimanja je između 40-45 stupnjeva.

Tehnologija sustava za snimanje

- 29 megapikselski Pentaview imaging sustav koji je izgrađen za USGS (United States Geological Survey)
- 6 prilagođenih kamera i sustava za položajnu i orijentaciju sustava koji uključuje GPS i mjerna jedinica
- Snimanje se vrši preklapanjem polja snimanja od približno 33%
- Dobiveni podaci imaju točnost otprilike $\pm 0.3\%$ od mjerene udaljenosti

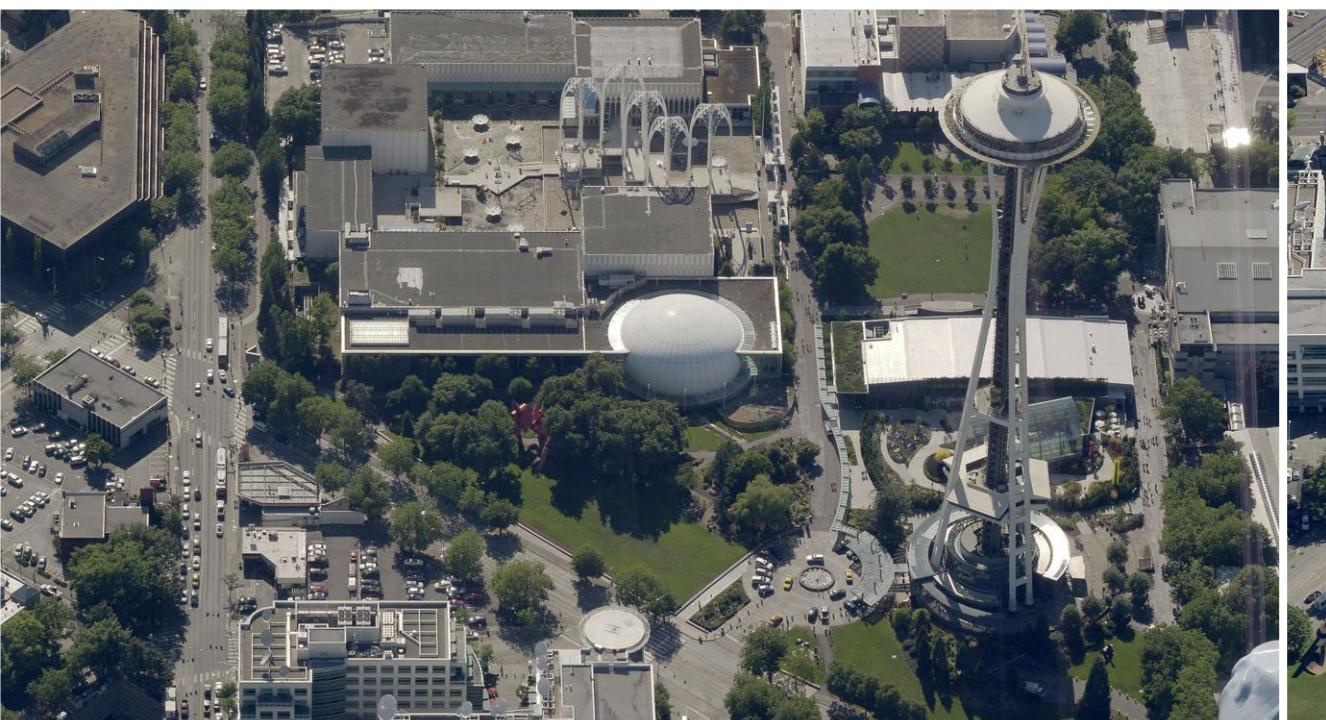
Snimanje koridora (preklapanje)

Rostbo
snimanje

Rezultat Ortho snimanja

Rezultati kosog snimanja

Nadzor zaštićenog pojasa

- Illegalna gradnja
- Razlikovanje stambenih i nestambenih građevina
- Lakše uočavanje detalja i objekata s malom tlocrtnom površinom

Identifikacija i mjerjenje udaljenosti (točnost oko $\pm 0.3\%$)

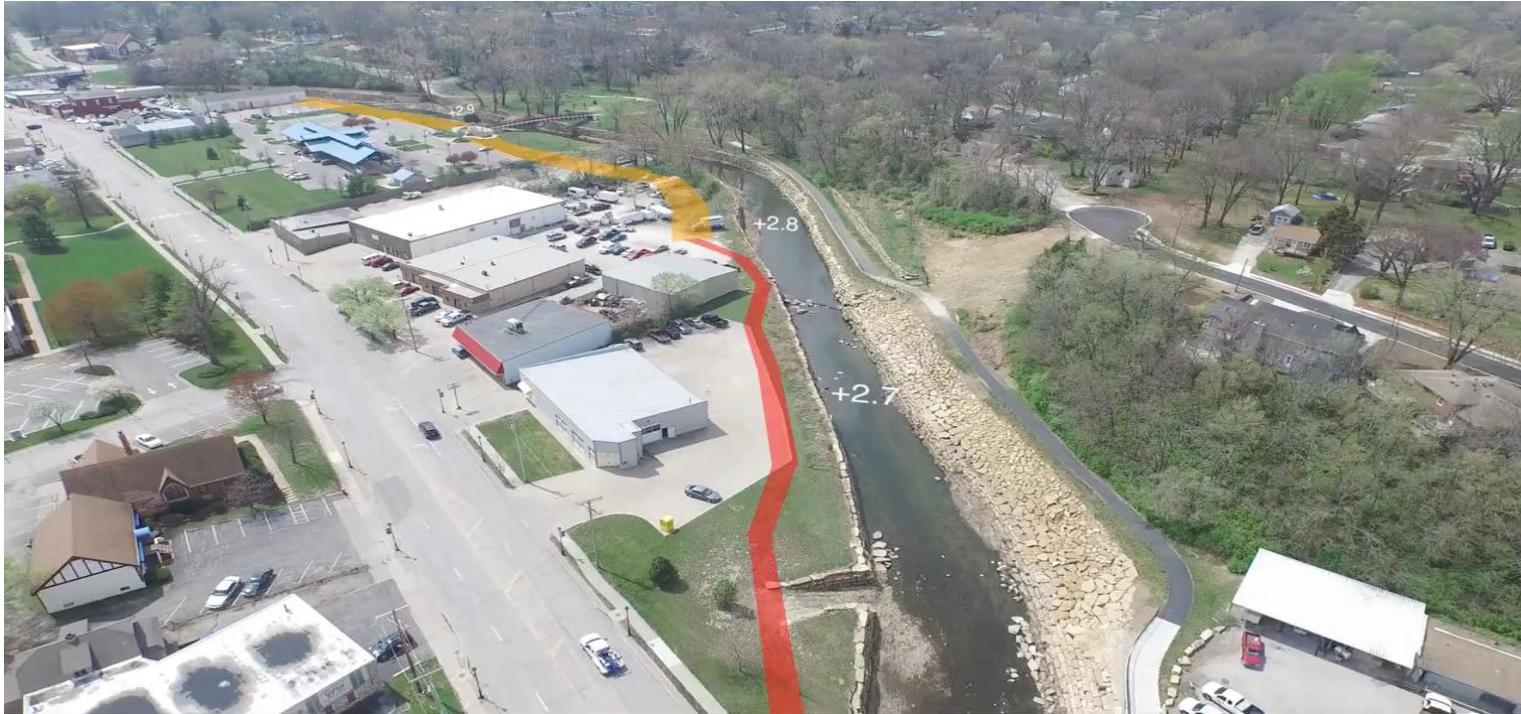
Veća sigurnost prilikom identifikacije i klasifikacije zgrade

Laka verifikacija zgrade da ima četiri ili više katova

Snimanje trase plinovoda (original u 4K rezoluciji)

- Inspekcija rute plinovoda
- Nadzor gradnje unutar zaštićenog pojasa

Snimanje izvan vidljivog spektra i senzori

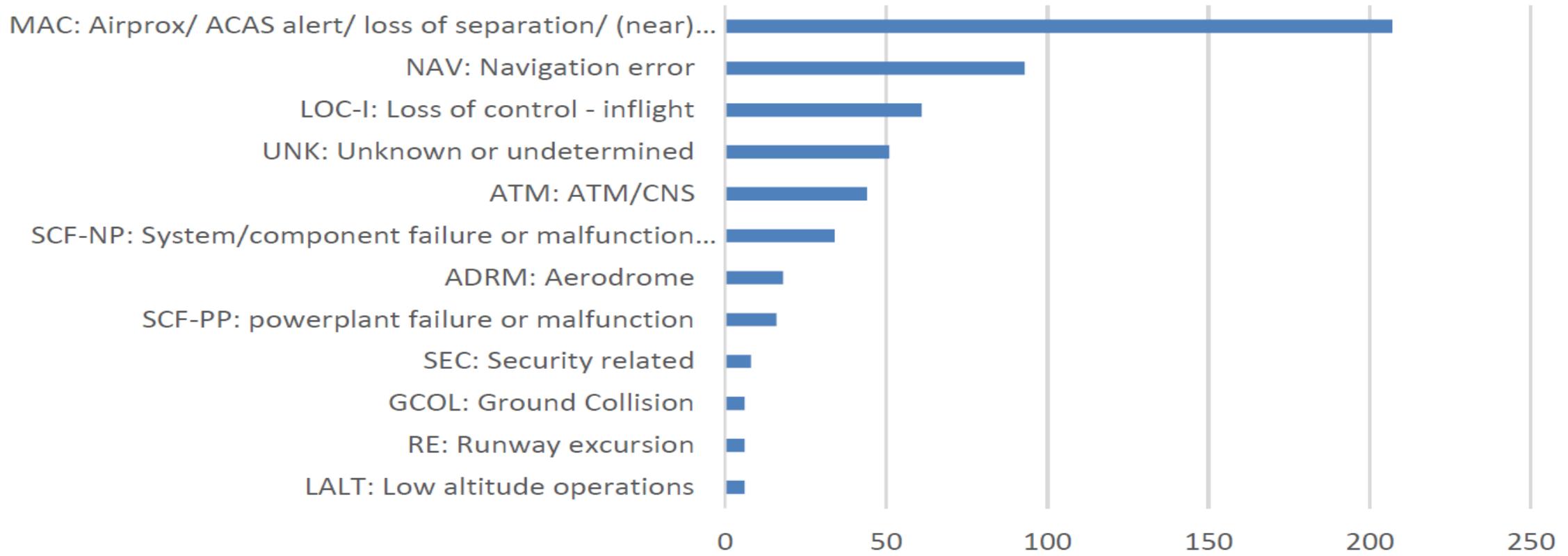
- Snimanje izvan vidljivog spektra (termografija)

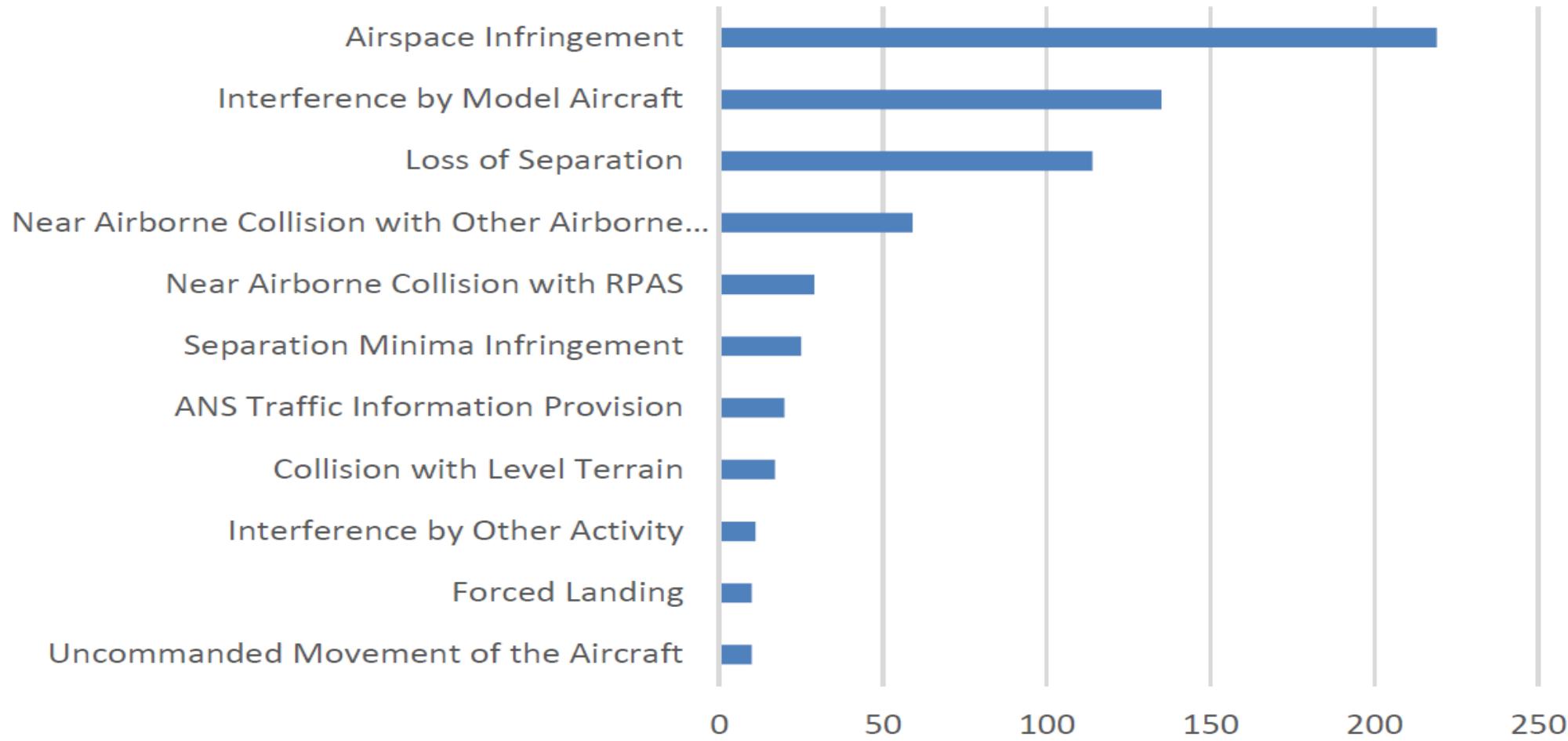
- Korištenje senzora za detekciju istjecanja plina

Analiza kategorija rizika 2010.- travanj 2016.

Vrstte sigurnosnih incidenata

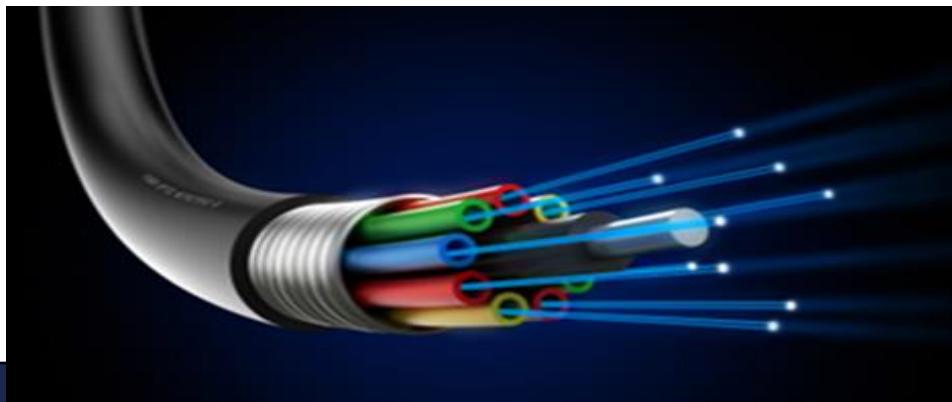

Identifikacija glavnih uzroka incidenata

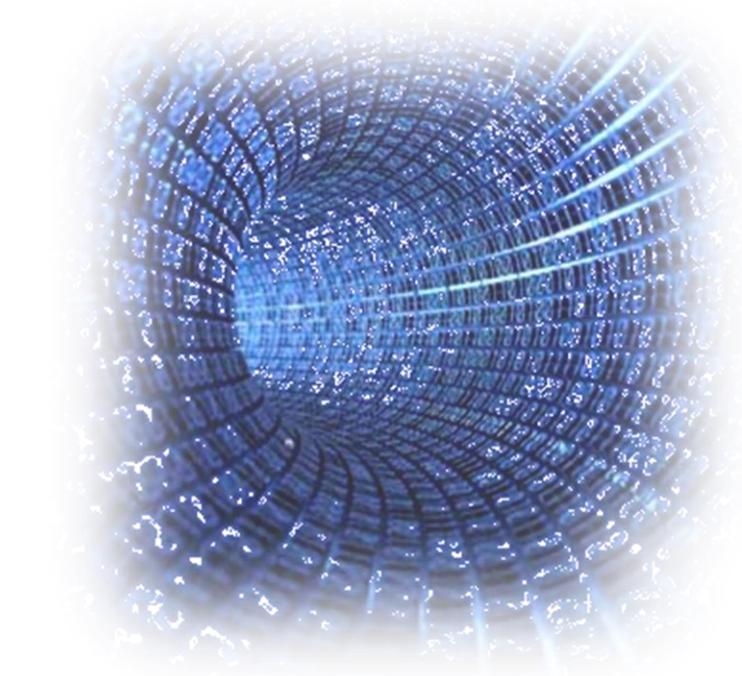
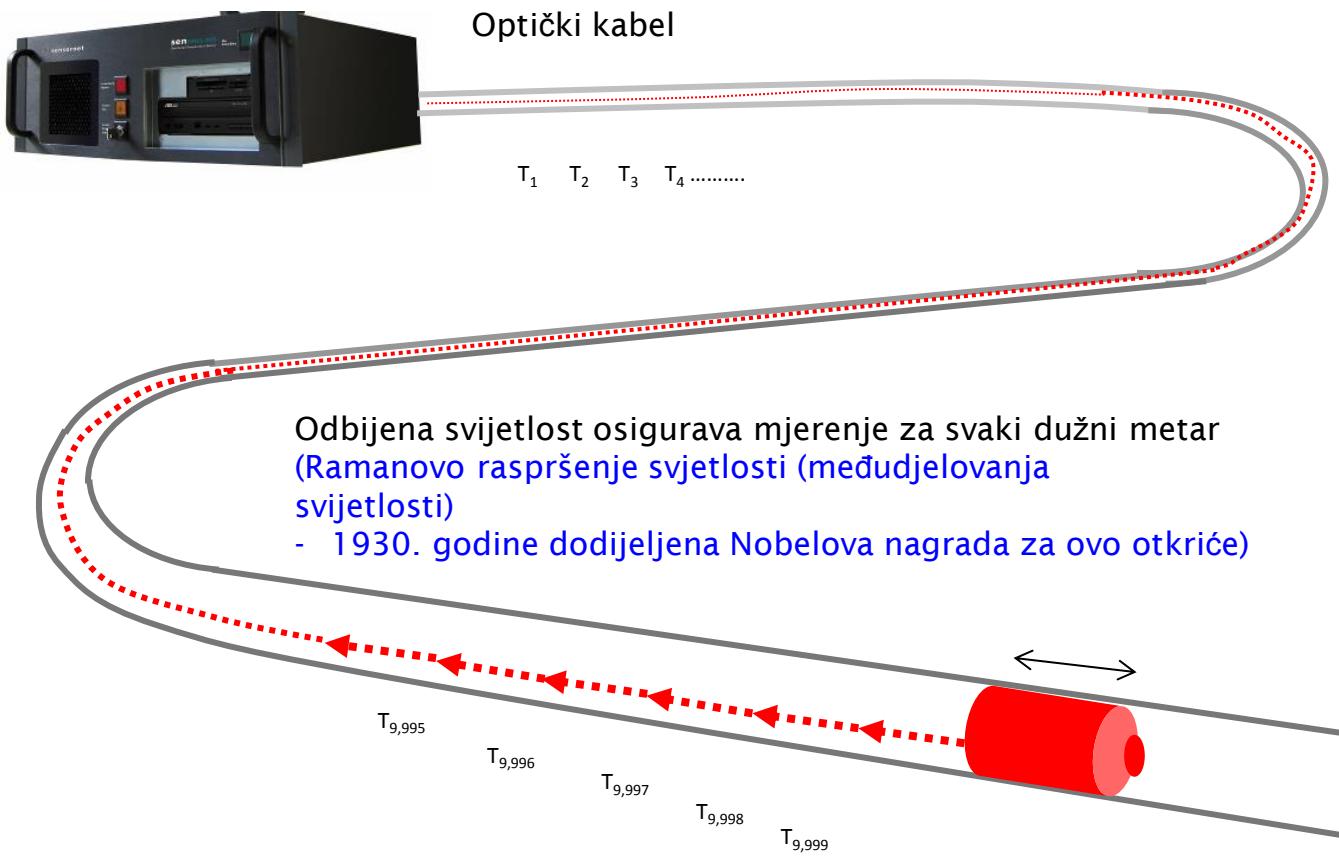
RPAS									
Outcome Percentage of Fatal Accidents (2011-2015)		121			52%	8%	7%	6%	4%
Outcome Percentage of Non-Fatal Accidents (2011-2015)		963			11%	3%	8%	8%	2%
Safety Issues		Total number of occurrences in 2011-2015 per safety issue			Key Risk Areas (Outcomes)				
		Incidents	Serious Incidents	Accidents	Airborne Conflict	Other System Failures	Aircraft Upset	Engine Failure	Third Party Conflict
Operational	Detection, Recognition and Recovery of Deviation from Normal Operations	2	2	5			■		■
	RPAS Handling and Flight Path Management	1	—	3	■		■		■
	RPAS Infringement of Controlled Airspace	72	2	—	■				■
	RPAS Proximity with Other Aircraft in Uncontrolled Airspace	45	1	—	■				
Technical	Failure of Guidance and Control System	3	—	3	■	■	■		■
	Failure of Propulsion System	2	—	2				■	
	Failure of Power Sources	0	—	2		■			
Human	Pre-Flight Planning and Preparation	13	—	—	■	■	■	■	■
	RPAS Operator Knowledge of Aviation System	—	—	—	■	■	■	■	■
	Maintenance/manufacturing	—	—	—	■	■	■	■	■

Optički kablovi za detekciju aktivnosti

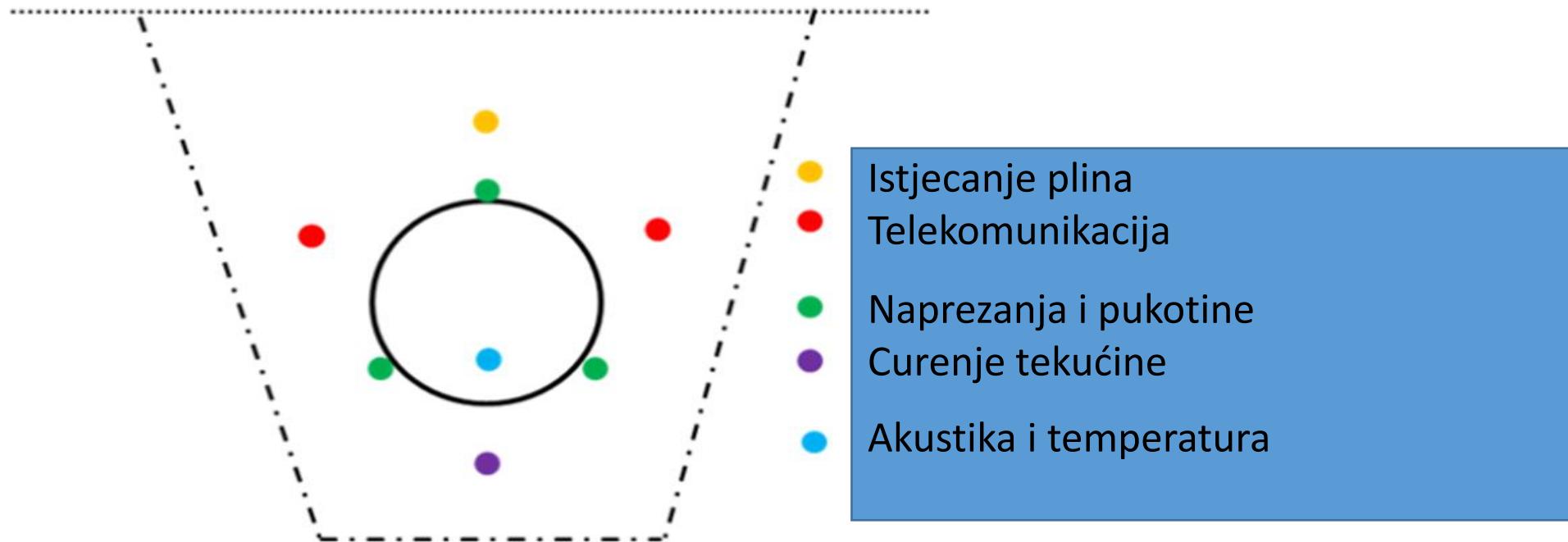
- Jedan sustav može prikriti 50 km cjevovoda
- Istovremeno pratiti svaki metar cjevi bilo koje duljine 24/7
- Otkriva i locira istjecanje ili prijetnje, točnosti od 1 m
- Razlikuje više istovremenih događaja u rezoluciji od 2 m prati potencijalne napadače u vozilima ili pješke
- Utvrđuje stvarne prijetnje i izbjegava lažne uzbune
- Omogućava otkrivanje i praćenje smjera i brzine kretanja vozila ili pješaka

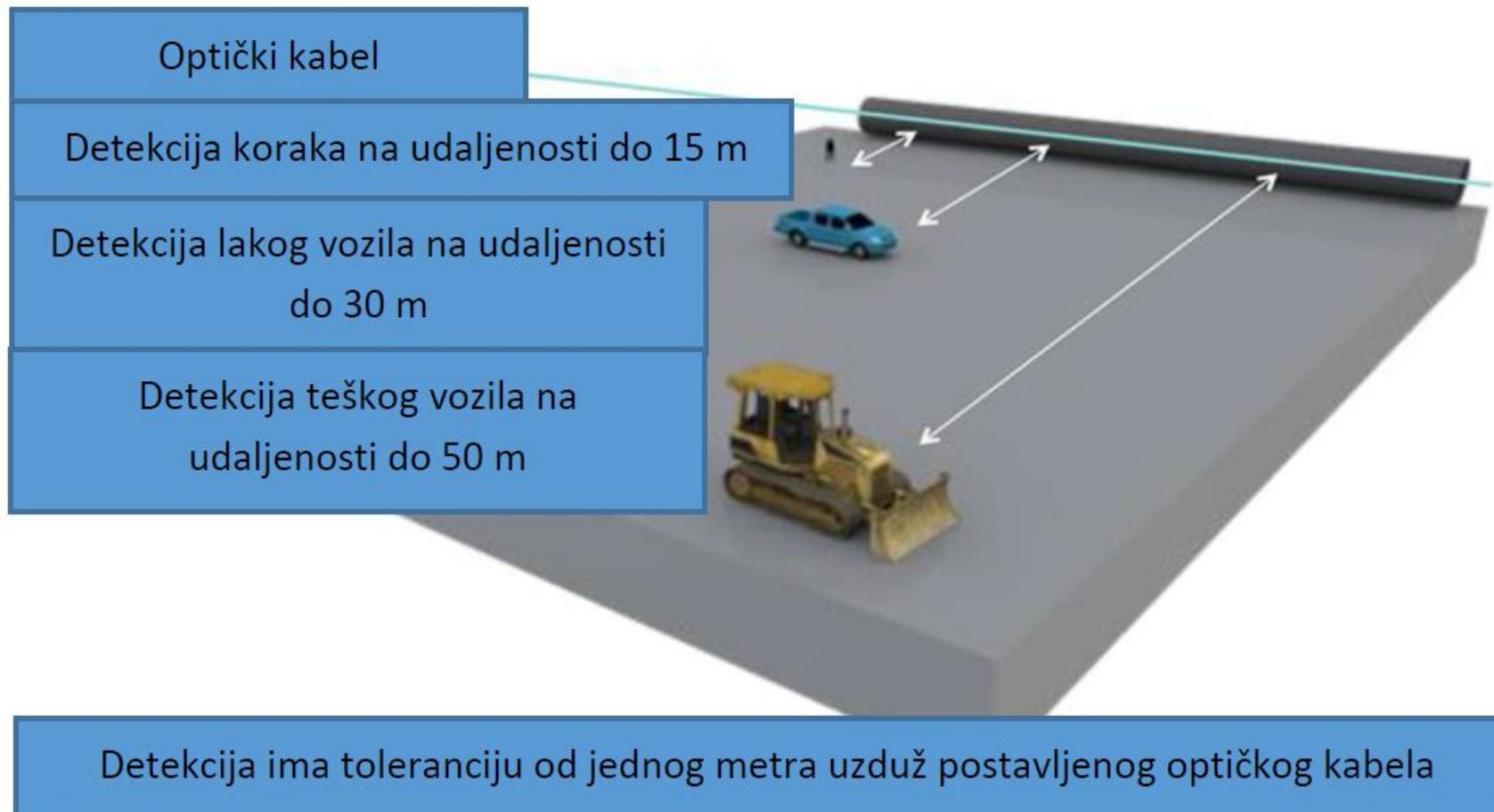
Princip rada optičkih kablova za detekciju aktivnosti

Funkcija optičkih kablova ovisno o lokaciji polaganja

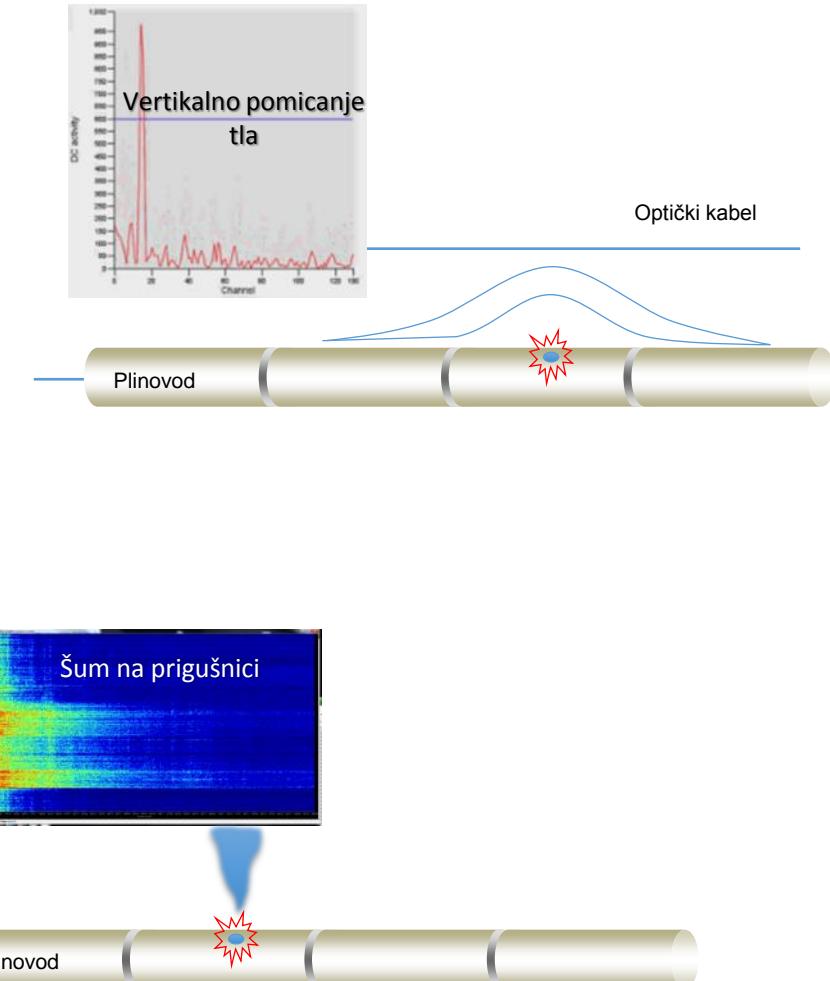
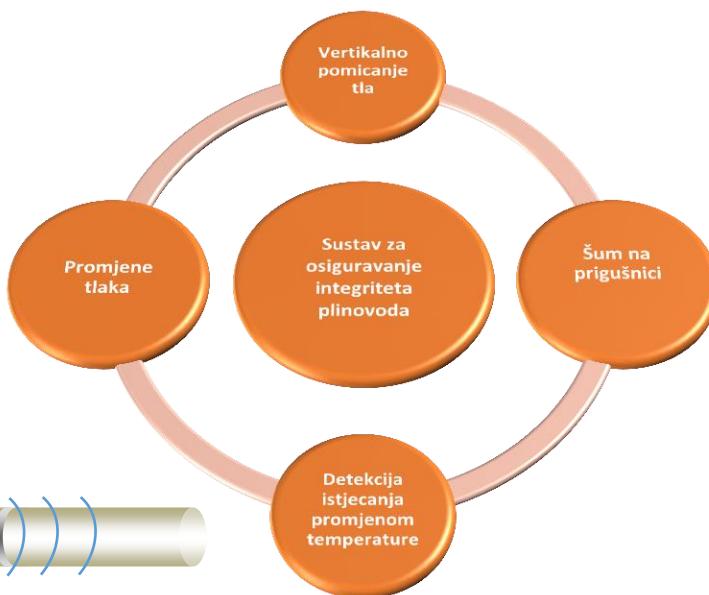
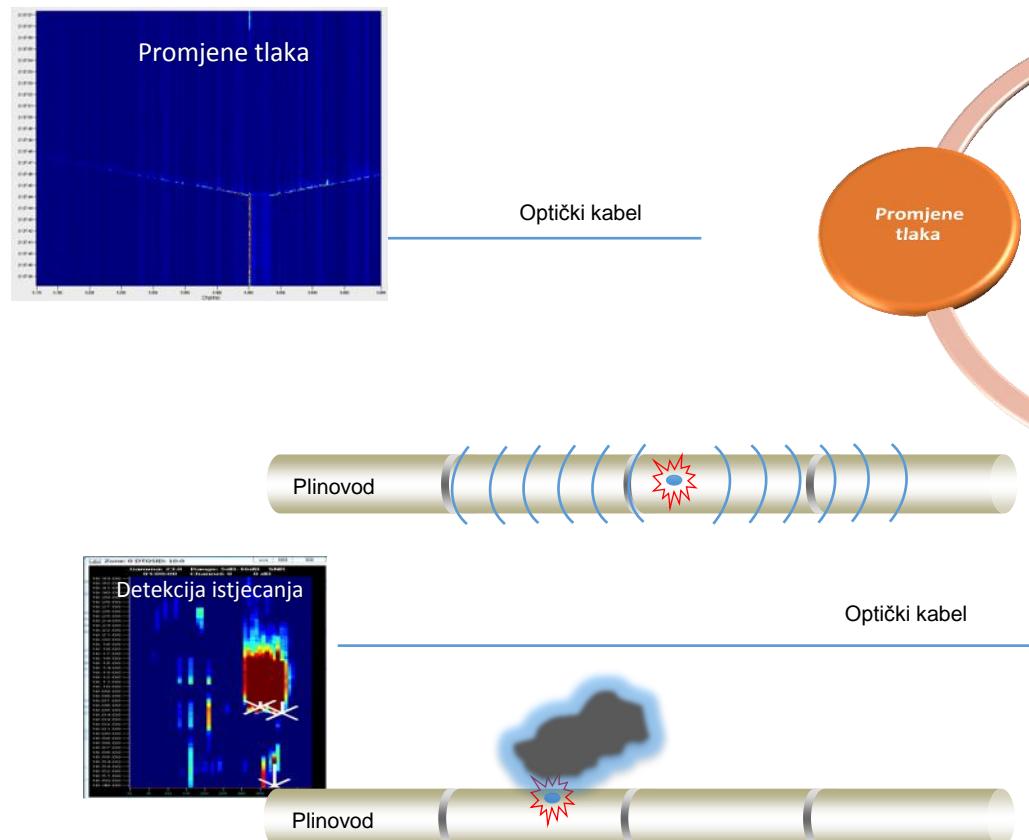

Domet detekcije aktivnosti oko plinovoda

Detekcija istjecanja plina

Putem metode višestruke potvrde

Vizualizacija i integracija sustava

- Na istom sučelju pratimo do 20 integriranih optičkih nadzornih sustava
- Zasebno prikazivanje alarma
- Integracija s postojećim komunikacijskim protokolima (XML, WITSML, MODBUS, DN3P(Distributed Network Protocol) (SCADA(Supervisory Control And Data Acquisition)), LON)

Zaključak

- Kvalitetniji nadzor i kontrola nad strateškom infrastrukturom
- Brže i preciznije trasiranje i projektiranje
- Skrašnje stupanje na snagu jedinstvenog regulatornog okvira za korištenja bespilotnih letjelica unutar EU
- Tehnološka rješenja su razvijena i uspješno implementirana
- Značajno smanjenje cijena prikazanih usluga i tehnologija

Hvala na pozornosti!

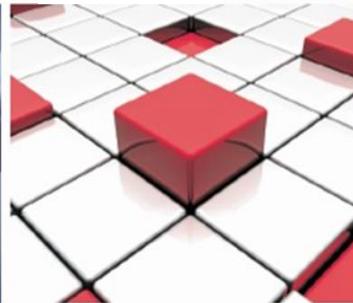
HROTE

&

plinacro
D.O.O.
OPERATOR PLINSKOGA TRANSPORTNOG SUSTAVA

- organiziranje tržišta električne energije
- organiziranje tržišta plina
- poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije
- poticanje proizvodnje biogoriva za prijevoz

www.hrote.hr

**HRVATSKI OPERATOR
TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.**

CROATIAN ENERGY
MARKET OPERATOR

Imate li pitanja?

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.

Ulica grada Vukovara 284
10000 Zagreb
Hrvatska

+385 1 63 06 700

+385 1 63 06 777

antonijo.bolanca@hrote.hr

darko.pavlovic@plinacro.hr

www.hrote.hr